

Et EØS uten Island

Fra Island strømmet det for tiden signaler om at en EU-søknad kan være på vei, og dersom Island går inn i den europeiske union, vil konsekvensen være en EØS-avtale uten realpolitisk funksjon. Telemark Venstre mener at denne situasjonen krever at Norges tilnærming til EU-spørsmålet igjen må tas opp til nasjonal debatt.

Den innenrikspolitiske situasjonen på Island har de siste årene endret seg radikalt, med tanke på EU-spørsmålet. De økonomiske problemene landet hadde fra før ble høsten 2008 kraftig forverret av den internasjonale finanskrisen, og målinger antyder i dag at opinionen på Island har beveget seg mot en situasjon hvor nærmere 70 % av befolkningen støtter et islandsk EU-medlemskap¹.

En situasjon hvor Norge sitter igjen utenfor solidaritetsprosjektet EU sammen med skatteparadiset Liechtenstein vil både være moralsk og realpolitisk umulig for Norge. Våre interesser avviker fra Liechtenstein på svært mange områder. Dette, kombinert med Liechtensteins størrelse, vil Norge stå enda svakere i forhandlinger med EU ved et utenforskap enn i dag. Dessuten vil et Island i EU sitte med Europa bak seg i fiskeriforhandlinger. Fiskerinæringen i Norge vil ha store problemer dersom norsk markedsadgang til EU blir mindre, og dette vil ha dramatiske konsekvenser for kyst-Norge.

Det er vanskelig å spå hva som vil skje med EØS-avtalen dersom Island går inn i EU, men Telemark Venstre mener at situasjonen på Island aktualiserer spørsmålet om Norge skal gå inn i det freds-, solidaritets-, og økonomiske samarbeidet som den europeiske union (EU) representerer.

Selv om det i første omgang er indre, ikke ytre, omstendigheter som må være bakgrunnen for en eventuell norsk søknad til medlemskap i EU, så ser det ut til at en dramatisk forandret verdenssituasjon tvinger spørsmålet frem: hva vil EØS være uten Island?

¹ Haaland Matlary, Janne. 2008. EU som ytre sjokk. Aftenposten 20. november.

En mer miljøvennlig bilpark

Å stimulere til mer miljøvennlig drivstoff er viktig for å redusere klimagassutslippene. Telemark Venstre mener Regjeringen og norske kommuner er for passive i kampen for en mer miljøvennlig transportsektor.

Mer enn 20 prosent av norske klimagassutslipp er tilknyttet transportsektoren. Mye kan gjøres med begrensede tiltak som vegprising kombinert med en bedre kollektivtransport både på veg og bane. Likevel er det mange som fortsatt vil ha behov for persontransport. Notodden Venstre krever at regjeringen nå kommer på banen og gjennomfører tiltak som stimulerer til en mer miljøvennlig bilpark.

Venstre vil ikke påby én miljøløsning. Men sikre at det bygges ut en skikkelig infrastruktur for flere forskjellige former for miljøvennlig drivstoff, som bioetanol (E85), biodiesel, biogass, el eller hydrogen.

Det er viktig at produksjon av biodrivstoff ikke bidrar til økte matvarepriser. Biodrivstoff opptar under 1% av det samlede jordbruksarealet og har dermed liten skyld i de økende matvareprisene. For å sikre at produksjonen av biodrivstoff ikke går ut over matvareprisene vil Telemark Venstre at det stimuleres til produksjon av biodrivstoff fra trevirke og avfall, og ta i bruk ubrukte landbruksarealer, samt å bevilge mer til forskning på området. Telemark Venstre ønsker å innføre en merkeordning for å sikre at produksjon av biodrivstoff skjer på en bærekraftig måte.

Biodrivstoff vil være en unik mulighet for mange u-land til å produsere egen energi. Det er allerede nok mat i verden til å fø verdens befolkning, men skjevfordeling og urettferdige tollbarrierer hindrer en rettferdig fordeling.

Telemark Venstre tar sterk avstand fra mye av feilinformasjonen rundt biodrivstoff. Biodrivstoff opptar under 1% av det samlede jordbruksarealet og har dermed liten skyld i de økende matvareprisene. De fattigste landene i verden er nettoimportør av energi. Det er økende oljepriser som er skyld i økningen av verdens matvarepriser. Biodrivstoff vil være en unik mulighet for mange u-land til å produsere egen energi. Det er allerede nok mat i verden til å fø verdens befolkning, men skjevfordeling og urettferdige tollbarrierer hindrer en rettferdig fordeling.

Telemark Venstre har 7 konkrete krav som bør innføres for en mer miljøvennlig bilpark:

1. Regjeringen bør allerede nå annonsere et forbud mot salg av biler som kun kan bruke fossilt drivstoff fra 2012, slik at bilprodusentene får mulighet til å omstille seg.
2. Alle større bensinstasjoner må pålegges å også tilby et miljøvennlig drivstoff. Dette er tilfelle i Sverige i dag, og har vært et viktig element for å skifte ut bilparken.
3. Miljøvennlige biler bør få gratis parkering i alle større byer og sikres fritak fra bomvegavgift inntil 2012.
4. Miljøvennlige taxier må få forrang på alle større taxiholdeplasser ved flyplasser, jernbanestasjoner o.l.
5. Det offentlige skal kjøpe inn miljøvennlige kjøretøy.
6. Staten må sikre realisering av Hydrogenveien-prosjektet.
7. Regjeringen må komme med en utfasingsplan for dagens fossile bilpark.